

Vážená paní
PhDr. Zuzana Hlavičková
ředitelka odboru rozvojové spolupráce
a humanitární pomoci
Ministerstvo zahraničních věcí ČR
Praha

V Praze dne 5. března 2012
čj.: 9313/12/07300

Vážená paní ředitelko,

děkujeme za zaslání materiálu týkajícího se vyhodnocení programů zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS) realizovaných na základě výjimky z transformace. Po podrobném prostudování tohoto materiálu však bohužel musíme konstatovat, že jeho forma neodpovídá struktuře evaluační zprávy a také obsah v žádném případě neodráží reálně dosažené pozitivní výsledky projektů Aid for Trade, ani kladné hodnocení těchto projektů ze strany partnerských států. Současně zpráva nekoresponduje s průběžným kladným hodnocením postupu Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO) ze strany evaluačního týmu samotného. Celkově materiál působí velmi nevyváženě, účelově až tendenčně, když kladné stránky programu jsou zachyceny v jediné větě a dále následuje obsáhlý negativně laděný komentář věcí, které často MPO ani ovlivnit nemůže. Evaluační tým jde navíc, dle našeho názoru, nad rámec zadání, když řeší otázku neprodleného předání veškeré agendy jinému subjektu od roku 2013 a to bez jakéhokoliv rozboru či zdůvodnění, namísto event. námětů na případné vylepšení stávajícího systému.

Pro ilustraci uvádíme několik nejvýraznějších příkladů nesouladu zprávy s realitou (další můžeme podle potřeby předložit):

- Posílení obchodu s ČR nikdy nebyl cíl projektů Aid for Trade. Smyslem je napomoci partnerskému státu v rozvoji jeho hospodářství a napojení na mezinárodní obchod a tím snížení chudoby. Pokud jde o kontaktní jednání podnikatelů, jedná se v první řadě o předání praktických zkušeností, pokud přitom dojde k obchodním jednáním, jde o vedlejší produkt a nelze tomu předem zabránit.
- Název sekce, věcně příslušného odboru a ani dané části webových stránek MPO - zahraniční obchod a podpora exportu - s věcí a podstatou projektů nesouvisí. Jedná se o část webu, která souvisí s věcně příslušným odborem MPO, který má širší aktivity než pouze Aid for Trade. Projekty sledují primárně zájmy a potřeby partnerských zemí.
- Teritoriální zaměření projektů (projekty byly směřovány do prioritních zemí) a možnost jejich realizace závisí především na množství finančních prostředků a pokud jsou tyto pro daný rok již vyčerpány, není smysluplné oslovovat s požadavkem na náměty další ZÚ ČR. Dalším faktorem je skutečnost, že pokud

partnerský stát nevygeneruje žádný požadavek či námět na projekt, není možné mu jej předkládat a de facto nutit ze strany ČR.

- Efektivní komplementarita projektů ZRS ČR je plně zajištěna a to jednak ze strany MZV jako koordinátora celé ZRS ČR, který má přehled o veškerých aktivitách ZRS a do seznamu námětů pro daný rok může aktivně vstoupit (aspoň v případě Aid for Trade). Na druhé straně je to pak ZÚ ČR v příslušném partnerském státě. ZÚ má přímo na místě přehled a informace o veškerých aktivitách a jistě by nenavrhol rozvojovou intervenci nebo nedal kladné stanovisko k projektům, kdyby tyto byly nadbytečné nebo mimo rámec.

- Evaluační tým přiznává, že nekontroloval jednotlivé účetní doklady a jejich náležitosti, i když mu byla tato možnost nabídnuta. Detailní náklady realizace projektu není zapotřebí vyžadovat v závěrečné zprávě, protože současně se závěrečnou zprávou je předkládána faktura s podrobným vyúčtováním a doložením veškerých nákladů, vč. potvrzení zahraničního partnera a vyjádření ZÚ ČR. Tím je detailně doložen i celkový rozpočet projektu.

- Pokud jde o formu realizace projektů Aid for Trade (str. 26 zprávy), MPO využívá formu výběrových řízení podle platné legislativy ČR a interních norem MPO a nevyužívá formu dotačního titulu. Opakujeme, že veškeré náměty jsou konzultovány s MZV a náměty vytipovávají a zasílají teritoriálně příslušné ZÚ ČR, které mají přehled o veškerých aktivitách ČR v teritoriu, čímž je zajištěna komplementarita a koherence s ostatními projekty a vazba na snižování chudoby aj.

- Veškerou dokumentaci ke všem výběrovým řízením měly evaluátorky k dispozici, pozn. po uplynutí aktuálnosti informace o výběrovém řízení je tato z internetových stránek z důvodu přehlednosti stažena. V řádném v zadávací dokumentaci uvedeném termínu měly možnost předložit své nabídky podle svého zájmu veškeré subjekty, vč. Platformy podnikatelů.

- Realizací projektů Aid for Trade se zřejmě s okamžitou platností chudobu vymýtít nepodaří, ale může se tomuto procesu napomoci a to např. i tím, že prostředky, které jsou na projekt a na přenos know-how ze strany ČR vynaloženy, by jinak musel za tímto účelem vynaložit partnerský stát. Takto je může použít na další rozvoj své země a snižování chudoby primárně svých obyvatel.

- Interní kontrolu veškerých projektů ZRS ČR v gesci MPO včetně programu Aid for Trade provádí příslušný kontrolní odbor MPO v pravidelných časových periodách. V průběhu těchto kontrol nebyly shledány nedostatky.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem nemůžeme v žádném případě předloženou zprávu považovat za relevantní podklad pro materiál do vlády k dokončení transformace ZRS ČR.

Současně uvádíme několik zásadních důvodů, proč realizace projektů programu Aid for Trade byla gesčně svěřena MPO a proč by tento systém měl být zachován i v budoucnu.

- MPO je gestorem členství ČR ve Světové obchodní organizaci (WTO), která určuje pravidla pro mezinárodní obchod, která je třeba zohlednit a aplikovat v příslušných projektech Aid for Trade.

- MPO má v oblasti obchodu, jeho podpory a zapojení do mezinárodních obchodních struktur potřebné know-how.

- MPO má dlouhodobou tradici a zkušenosti s realizací „tradičních“ projektů dvoustranné zahraniční rozvojové spolupráce.

- Role MPO v ZRS ČR a v programu Aid for Trade je definována UV ČR č. 366 ze dne 24.5.2010, kterým byla schválena Koncepce ZRS ČR na období 2010-2017 a která představuje ucelené pojetí ZRS ve všech jejích formách. Podle tohoto strategického dokumentu „Jsou projekty Aid for Trade zajišťovány MPO v konzultaci s MZV a korespondují s prioritami české rozvojové spolupráce“.

- V metodice projektového cyklu MZV (schválena 8.3.2011), jsou podchyceny konkrétní postupy projektového cyklu realizace dvoustranných projektů ZRS, vč. projektů programu Aid for Trade v gesci MPO.

Závěrem bychom rádi konstatovali, že stávající systém fungování ZRS ČR vč. výjimek, které korespondují s působností všech tří gesčně příslušných resortů, považujeme za optimální a plně funkční. Domníváme se, že v žádném případě toto uspořádání nenarušuje koncepčnost, transparentnost ZRS a roli MZV jako koordinátora. Za současné situace, kdy program Aid for Trade nabývá v mezinárodním měřítku na stále větším významu (WTO, OECD, EU atd.) se nám navíc jeví jako ne příliš šťastné doporučení „ukončit financování těchto aktivit a místo nich např. posílit nově vytvořený nástroj Technické asistence veřejné správy“.

S pozdravem

Kopie:

1/ Ing. Eva Anderová
Ministerstvo financí ČR
P r a h a

2/ Tomáš Haisman
Ministerstvo vnitra ČR
P r a h a

